

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Elena Cobzac

Victor Boico

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpatele Bernaz Elena și Bulgari Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2018, în cauza penală în privința lui

Bernaz Elena xxxx, născută la xx xx xxxx, originară din xxxx, domiciliată în or. xxxx str. xx xxxx nr. xx ap. xx

și

Bulgari Elena xxxx, născută la xx xx xxxx, originară și domiciliată în or. xxxx str. xxxx nr. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.05.2014 – 22.04.2016;

Instanța de apel: 23.05.2016 – 09.02.2017;

Instanța de recurs: 22.05.2017– 28.11.2017;

Instanța de apel: 04.01.2018 – 15.05.2018;

Instanța de recurs: 26.07.2018– 14.11.2018.

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 22 aprilie 2016, Elena Bernaz și Elena Bulgari au fost achitate de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Elena Bernaz a fost învinuită că, deținând funcția de șef al Direcției protecției sociale, familiei și copilului Ștefan Vodă, în baza deciziei Consiliului raional Ștefan Vodă nr.2/11 din aprilie 2011, fiind persoană publică, responsabilă conform fișei de post de supravegherea activității și exercitării de către funcționarii publici din Direcție a atribuțiilor de serviciu, de administrarea eficientă a mijloacelor financiare și valorilor materiale în conformitate cu legislația în vigoare, dând dovadă de imprudență față de atribuțiile sale de serviciu, a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, prin ce a provocat urmări grave intereselor publice, în următoarele circumstanțe.

În perioada anului 2012, având în subordinea sa specialistul principal pentru administrarea ajutorului material, Elena Bulgari, a primit de la ultima pentru examinare și primire a deciziei pe 3 377 de cereri de acordare a ajutorului social și ajutor pentru perioada rece a anului.

Prin urmare, neglijând atribuțiile sale de serviciu în ceea ce privește supravegherea activității și exercitării de către funcționarii publici din cadrul Direcției a atribuțiilor de serviciu precum și contrar prevederilor Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167 din 16 octombrie 2008, care indică expres condițiile de acordare și actele care urmează să fie anexate la cererea privind acordarea ajutorului social, Elena Bernaz examinând superficial sau evitând examinarea cererilor prezentate, a emis decizii contrar prevederilor legale în 183 de cereri privind acordarea ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului 2012, dintre care pentru 146 de cereri, au fost alocate ilegal din bugetul de stat mijloace bănești în suma de 367 890 lei, pentru locuitorii următoarelor localități: or. Ștefan Vodă – 19 649 lei; c. Alava – 7 316 lei; s. Antonești – 43 137 lei; s. Căplani – 56 747 lei; s. Cioburciu – 21 219 lei; s. Copceac – 28 964 lei; s. Crocmaz – 10 438 lei; s. Ermoclia – 30 924 lei; s. Feștelița – 7 276 lei; s. Marianca de Jos – 12 585 lei; s. Olănești – 20 997 lei; s. Popeasca - 748 lei; c. Purcari – 8 969 lei; c. Răscăieți - 371 lei; s. Semionovca – 1 538 lei; s. Slobozia – 7 762 lei; s. Ștefănești – 14 604 lei; s. Talmaza – 4 968 lei; s. Tudora – 34 446 lei; s. Volintiri – 32 232 lei.

Conform raportului Inspecției Sociale cu privire la rezultatele controlului la Direcția asistență socială și protecție a familiei Ștefan Vodă, în perioada și prin metoda nominalizată, a fost cauzat prejudiciu material Casei Naționale de Asigurări Sociale în sumă de 367 890 lei.

Elena Bulgari a fost pusă sub învinuire că, deținând funcția de specialist principal al Direcției, în baza ordinului șefului Direcției protecției sociale, familiei și copilului raionul Ștefan Vodă, nr.167 din 08 august 2011, fiind persoană publică, responsabilă conform fișei de post de primirea, verificarea și procesarea cererilor de acordare a ajutorului social, de primirea și verificarea dacă informația indicată de către solicitant în cererea de acordare a ajutorului social este completă, de procesarea cererilor de acordare a ajutorului social în mod electronic, de reverificarea dosarelor cu deficiență și luarea măsurilor pentru corectarea erorilor, respectiv după caz, de încetare a plății, de verificare selectivă, în teritoriu a autenticității informației prezentate de beneficiar pentru stabilirea ajutorului social, de urmărire a corectitudinii, veridicității faptelor expuse în cerere prin efectuarea controlului permanent în teritoriu și întocmirea proceselor-verbale, de informare imediată a organelor de resort despre cazurile de încălcare a legislației, dând dovadă de imprudență față de atribuțiile sale de serviciu, a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, prin ce a provocat urmări grave intereselor publice, în următoarele circumstanțe.

În perioada anului 2012, Elena Bulgari a primit pentru examinare, verificare și procesare 3 377 de cereri de acordare a ajutorului social și ajutor pentru perioada rece a anului.

Prin urmare, neglijând atribuțiile sale de serviciu în ceea ce privește verificarea informației indicate de către solicitanți în cererea de acordare a ajutorului social și al ajutorului pentru perioada rece a anului, inclusiv prin verificarea selectivă, în teritoriu a autenticității informației prezentate de beneficiar, precum și contrar prevederilor Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1167 din 16 octombrie

2008, care indică expres condițiile de acordare și actele care urmează să fie anexate la cererea privind acordarea ajutorului social, Elena Bulgari a procesat contrar prevederilor legale 183 de cereri privind acordarea ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului 2012, dintre care pentru 146 de cereri, fiind alocate ilegal din bugetul de stat suma de 367 890 lei, pentru locuitorii următoarelor localități: or. Ștefan Vodă – 19 649 lei; c. Alava – 7 316 lei; s. Antonești – 43 137 lei; s. Căplani – 56 747 lei; s. Cioburciu – 21 219 lei; s. Copceac – 28 964 lei; s. Crocmaz – 10 438 lei; s. Ermoclia – 30 924 lei; s. Feștelița – 7 276 lei; s. Marianca de Jos – 12 585 lei; s. Olănești – 20 997 lei; s. Popeasca - 748 lei; c. Purcari – 8 969 lei; c. Răscăieți - 371 lei; s. Semionovca – 1 538 lei; s. Slobozia – 7 762 lei; s. Ștefănești – 14 604 lei; s. Talmaza – 4 968 lei; s. Tudora – 34 446 lei; s. Volintiri – 32 232 lei.

3. Procurorul în Procuratura Ștefan Vodă, Nicolae Tian, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Elena Bernaz și Elena Bulgari să fie recunoscute vinovate și condamnate în baza art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de câte 800 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe termen de 3 ani.

3.1. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Brigai Sergiu, a depus supliment la apelul declarat de procurorul în Procuratura Ștefan Vodă, Nicolae Tian, prin care a solicitat casarea sentinței, invocând că, instanța a constatat neîntemeiat că raportul cu privire la rezultatele controlului la Direcția asistență socială și protecție a familiei Ștefan Vodă nu este unul obiectiv și datele indicate nu corespund realității.

Prima instanță a reținut că inculpatele și-au îndeplinit conștiincios obligațiile de serviciu deoarece din numărul total de cereri înregistrate în anul 2012, au fost aprobate 58,12 %, iar 41,18 % au fost respinse, însă concluziile instanței sunt vădit neîntemeiate deoarece simplul fapt că un anumit număr de cereri au fost respinse nu atestă faptul că inculpații și-au îndeplinit conștiincios obligațiile de serviciu.

Conform rezultatului inspectării efectuate, a fost stabilit că contrar prevederilor Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1167 din 16 octombrie 2008, factorii de decizie din cadrul Direcției asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă, ca urmare a îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, au admis acordarea și achitarea, cu titlu necuvenit a plăților sociale în sumă de 367 890 lei, cauzând astfel statului și intereselor publice daune în proporții deosebit de mari.

Prima instanță a reținut că inculpatele au acționat în mod legal fără să țină cont și de poziția ultimelor, care au declarat că Legea nr.133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social o tratau așa cum o înțelegeau, deoarece nu au fost instruite.

Astfel, inculpatele pe parcursul activității nu au sesizat careva obiecții referitor la instruire, prin urmare se consideră că invocarea unei astfel de poziții, urmărește scopul de a se exonera de răspundere penală.

A mai invocat apelantul că, inculpatele au acționat contrar Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1167 din 16 octombrie 2008 și ca consecință au emis decizii contrar prevederilor legale în 183 de cereri privind acordarea ajutorului social cauzând Casei Naționale de Asigurări Sociale un prejudiciu material în sumă totală de 367 890 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017, a fost respins apelul declarat, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și nevinovăția inculpaților care nu a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc.

Instanța de apel verificând probele prezentate de acuzatorul de stat și apărare, și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate, Tatiana Casapu; martorilor Romanov Eugenia, Olga Crețu, Ala Martîniuc, Nina Lazarev, Natalia Constantinova, Nina Mocan, Viola Cebotari și Boris Viziru; raportul cu privire la rezultatele controlului la Direcția asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă (f.d.9-136 vol. I); informația de la Inspecția Socială Ștefan Vodă (f.d.108 vol. II, f.d.134-138 vol. III); fișa de post a inculpatului Elena Bulgari (f.d.139-142 vol. III); certificatul eliberat de către Primăria s. Palanca, Ștefan Vodă în privința cet. Sergiu Lapaci (f.d.193 vol. III), a considerat că, prima instanță a analizat obiectiv și minuțios cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc nevinovăția inculpaților Elena Bernaz și Elena Bulgari în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal, potrivit elementelor constitutive: neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, sau alte urmări grave, corect ajungând la concluzia că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În baza probelor cercetate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel, s-a ajuns la concluzia că apelul procurorului este neîntemeiat, bazat pe presupuneri neargumentate.

Instanța de apel a indicat că, acuzarea nu a prezentat probe directe în sprijinul învinuirii aduse inculpaților și nu a înlăturat dubiile rezonabile referitor la nevinovăția acestora, învinuirea bazându-se în mod prioritar pe raportul Inspecției Sociale din 01 noiembrie 2012 cu privire la rezultatele controlului la Direcția asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă.

În acest context, instanța de apel a reținut concluzia primei instanțe care a apreciat critic ca fiind neveridice rezultatele din raportul Inspecției Sociale din 01.11.2012, fiind indicate sume care ar fi încasate ilegal, deși acestea nici nu au fost ridicate de la instituțiile bancare.

Mai mult, membrii comisiei din cadrul Inspecției Sociale, doar au analizat actele anexate la cerere, fără a intra în esență - poate avea sau nu un alt statut ocupațional persoana respectivă, ca rezultat fiind necesar doar de a perfecta o altă cerere și nicidecum de a impune păturile defavorizate ale populației să restituie ajutorul social primit doar din motiv, că a bifat o rubrică incorectă, el având statut ocupațional și având nevoie de susținere din partea statului.

În aceeași ordine de idei, constatările expuse în raportul Inspecției Sociale din 01 noiembrie 2012 nu demonstrează vinovăția inculpaților care au îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu și nu au verificat toate actele anexate la cerere, din moment ce Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plata ajutorului social până la modificările introduse prin Hotărârea Guvernului nr. 806 din 31 octombrie 2012, nu reglementa necesitatea prezentării unor acte confirmative a statutului ocupațional.

Așadar, lipsa unor astfel de acte confirmative la cererile înaintate de solicitanți, nu poate

fi apreciată ca o neglijență din partea inculpatelor.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul acuzatorului de stat cu privire la poziția inculpatelor care urmăresc scopul de a se exonera de răspundere penală, declarând că Legea nr. 133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social o tratau cum o înțelegeau, deoarece nu au fost instruiți, iar pe parcursul activității, inculpatele nu au sesizat careva obiecții referitor la instruire, or potrivit constatărilor expuse în Hotărârea nr.65 din 17 decembrie 2013 a Curții de Conturi privind Raportul auditului performanței, s-a depistat existența unor probleme, deficiențe și nereguli în organizarea și realizarea procesului de acordare a prestațiilor sociale, care subminează efectul pozitiv al reformelor desfășurate în vederea eficientizării rețelei de prestații sociale și atingerii obiectivelor stabilite.

Prin urmare, a fost stabilită existența curenților privind aplicarea prevederilor legale în vederea acordării ajutorului social ce necesită a fi înlăturate la nivel centralizat, prin operarea unor modificări corespunzătoare în cadrul legal din domeniul asistenței sociale și nu ține de abilitățile profesionale ale inculpatelor în vederea aplicării reglementărilor Legii nr.133-XVI din 13 iunie 2008 „Cu privire la ajutorul social”.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate și argumentele acuzatorului de stat, care consideră că, concluziile primei instanțe precum că inculpatele și-au îndeplinit conștiincios obligațiile de serviciu deoarece din numărul total de cereri înregistrate în anul 2012, au fost aprobate 58,12 %, iar 41,18 % au fost respinse, sunt vădit neîntemeiate, deoarece simplul fapt că un anumit număr de cereri au fost respinse, nu atestă faptul că ultimele nu și-au îndeplinit conștiincios obligațiile de serviciu.

La fel, instanța de apel a apreciat critic argumentul precum că prima instanță la pronunțarea sentinței de achitare nu a luat în considerare declarațiile martorilor, deoarece acest argument nu-și găsește confirmare în materialele cauzei penale, precum și, în conținutul sentinței care conține totalitatea declarațiilor martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești, atât din partea acuzării cât și din partea apărării, prima instanță apreciind aceste probe după intima convingere și în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel la baza deciziei de achitare unilateral a pus declarațiile inculpaților, care atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată nu au recunoscut vina, declarații care urmează a fi apreciate critic deoarece nu coroborează cu celelalte probe prezentate de partea acuzării, fiind date cu scop de apărare și eschivare de la răspundere penală.

Instanța de apel a dat apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare, nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc incontestabil vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală, și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate, Tatiana Casapu, martorilor Eugenia Romanov, Olga Crețu, Ala Martîniuc, Nina Lazarev, Natalia Constantinova, Nina Mocan, Viola Cebotari și Boris Viziru, raportul cu privire la rezultatele controlului la Direcția asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă.

Partea acuzării a prezentat instanței probe pertinente, admisibile și concludente, care

dovedesc vinovăția inculpatelor de săvârșirea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală, însă instanța de apel s-a limitat la aprecierile date de prima instanță, ulterior dându-le putere probatorie în instanța de apel.

7. Asupra recursului au prezentat referințe inculpatele, care s-au expus pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, menționând că, decizia instanței de apel este legală și întemeiată, deoarece la adoptarea acesteia sa ținut cont de toate circumstanțele cauzei, au fost apreciat toate probele administrate și cercetate în ședința de judecată dând apreciere corectă acestora, ajungând la concluzia de nevinovăție.

8. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 noiembrie 2017, recursul ordinar declarat a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

9. În motivarea deciziei instanța de recurs a reținut că instanța de apel în partea descriptivă a deciziei, a indicat că, *constatările expuse în raportul Inspecției Sociale din 01 noiembrie 2012 nu demonstrează vinovăția inculpatelor, din moment ce Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plata ajutorului social până la modificările introduse prin Hotărârea Guvernului nr. 806 din 31 octombrie 2012, nu reglementa necesitatea prezentării unor acte confirmative a statutului ocupațional*, fără a se expune asupra faptului că, din cele 146 de cereri (indicate în actul de învinuire), în 108 cazuri s-a considerat ca fiind ilegal achitate sumele de plată a ajutorului social pentru perioada rece a anului, din motiv că nu a fost prezentat act confirmativ că persoana este angajată pe cont propriu în sectorul neagricol (business mic, prestare servicii, etc.), însă celelalte 38 de cazuri au fost trecute cu vederea.

Totodată, instanța de apel făcând trimitere la probele examinate în ședința de judecată a primei instanțe, a omis a analiza conținutul fișelor de post ale inculpatelor, potrivit cărora, în atribuțiile de serviciu al specialistului principal pentru administrarea ajutorului intră primirea, verificarea și procesarea cererilor de acordare a ajutorului social, care cuprinde - primirea și verificarea dacă informația indicată de către solicitant în cererea de acordare a ajutorului social este completă, iar în atribuțiile de serviciu ale șefului de direcție intră supravegherea și exercitarea de către funcționarii publicii din cadrul Direcției a atribuțiilor de serviciu.

La fel, instanța de recurs a reținut ca fiind pripită concluzia instanței de apel, care a indicat că, *membrii comisiei din cadrul Inspecției Sociale, doar au analizat actele anexate la cerere, fără a intra în esență - poate avea sau nu un alt statut ocupațional persoana respectivă, ca rezultat fiind necesar doar de a perfecta o altă cerere și nicidecum de a impune păturile defavorizate ale populației să restituie ajutorul social primit doar din motiv, că a bifat o rubrică incorectă, el având statut ocupațional și având nevoie de susținere din partea statului*, or, în raportul cu privire la rezultatele controlului la direcția asistență socială și protecția familiei Ștefan Vodă, inspectorii au stabilit cazuri în care nu au fost respectate condițiile de întocmire a cererii, însă a fost dispusă revizuirea dreptului la ajutor social prin depunerea unor cereri noi. Mai mult, interpretarea limitelor atribuțiilor Inspecției Sociale nu ține de competența instanței de judecată.

Instanța de recurs a indicat că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de motivele nominalizate și în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.art.414, 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor

invocate în apel, să aprecieze toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor și în dependență de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

10. Prin *decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2018, apelul declarat de procuror și apelul suplimentar a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre* potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Procesul penal în privința lui Bernaz Elena și Bulgari Elena în baza art.329 alin.(1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

11. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a apreciat probele administrate în cauză a verificat legalitatea și temeinicia sentinței atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, cercetate suplimentar în instanța de apel, instanța a constatat că:

Bernaz Elena activând, conform deciziei Consiliului raional Ștefan Vodă, nr.2/11 din - aprilie 2011, în funcție de șef al Direcției protecției sociale, familiei și copilului raionul Ștefan-Vodă și Bulgari Elena Stanislav, activând, conform ordinului șefului Direcției protecției sociale, familiei și copilului raionul Ștefan-Vodă nr.167 din 08.08.2011, în funcție de specialist principal pentru administrarea ajutorului material în Direcția nominalizată, fiind persoane publice, responsabile conform fișei de post al atribuțiilor de serviciu, din imprudență, în rezultatul atitudinii neglijente și neconștiincioase, au îndeplinit necorespunzător atribuțiile funcționale, astfel încât au cauzat daune în proporții de 367 890 lei drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, în următoarele împrejurări:

În perioada anului 2012, Bernaz Elena, având în subordinea sa specialistul principal pentru administrarea ajutorului material Bulgari Elena, a primit de la ultima pentru examinare și primire a deciziei pe 3 377 de cereri de acordare a ajutorului social și ajutor pentru perioada rece a anului.

Neglijând atribuțiile funcționale privind supravegherea activității și exercitării de către funcționarii publici din cadrul Direcției a atribuțiilor de serviciu, precum și contrar prevederilor Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1167 din 16.10.2008, care indică expres condițiile de acordare și actele care urmează să fie anexate la cererea privind acordarea ajutorului social, Bernaz Elena, examinând superficial sau evitând examinarea cererilor prezentate, a emis decizii contrar prevederilor legale în 183 de cereri privind acordarea ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului 2012, dintre care pentru 146 de cereri, fiind alocate ilegal din bugetul de stat suma de 367 890 lei, pentru locuitorii următoarelor localități: or. Ștefan Vodă - 19 649 lei; com. Alava - 7 316 lei; s. Antonești - 43 137 lei; s. Căplani - 56 747 lei; s. Cioburciu - 21 219 lei; s. Copceac - 28 964 lei; s. Crocmaz - 10 438 lei; s. Ermoclia - 30 924 lei; s. Feștelița - 7276 lei; s. Marianca de Jos - 12 585 lei; s. Olănești - 20 997 lei; s. Popeasca - 748 lei; com. Purcari - 8 969 lei; com. Răscăieți - 3 371 lei; s. Semionovca - 1 538 lei; s. Slobozia - 7 762 lei; s. Ștefănești - 14 604 lei; s. Talmaza - 4 968 lei; s. Tudora - 34 446 lei și s. Volintiri - suma de 32 232 lei.

În perioada anului 2012, Bulgari Elena a primit pentru examinare, verificare și procesare 3 377 de cereri de acordare a ajutorului social și ajutor pentru perioada rece a anului.

Neglijând atribuțiile funcționale privind verificarea informației indicate de către solicitanți în cererea de acordare a ajutorului social și al ajutorului pentru perioada rece a anului, inclusiv prin verificarea selectivă, în teritoriu a autenticității informației prezentate de beneficiar, precum și contrar prevederilor Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1167 din 16.10.2008, care indică expres condițiile de acordare și actele care urmează să fie anexate la cererea privind acordarea ajutorului social, Bulgari Elena a procesat contrar prevederilor legale în 183 de cereri privind acordarea ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului 2012, dintre care pentru 146 de cereri, fiind alocate ilegal din bugetul de stat suma de 367 890 lei, pentru locuitorii următoarelor localități: or. Ștefan-Vodă - 19 649 lei; com. Alava - 7 316 lei; s. Antonești - 43 137 lei; s. Căplani - 56 747 lei; s. Cioburciu - 21 219 lei; s. Copceac - 28 964 lei; s. Crocmaz - 10438 lei; s. Ermoclia - 30 924 lei; s. Feștelița - 7276 lei; s. Marianca de Jos - 12 585 lei; s. Olănești - 20 997 lei; s. Popeasca - 748 lei; com. Purcari - 8 969 lei; com. Răscăieți - 3 371 lei; s. Semionovca - 1 538 lei; s. Slobozia - 7 762 lei; s. Ștefănești - 14604 lei; s. Talmaza - 4 968 lei; s. Tudora - 34 446 lei; s. Volintiri - 32 232 lei.

Potrivit raportului Inspecției Sociale cu privire la rezultatele controlului la Direcția Asistența Socială și Protecție a Familiei Ștefan Vodă, în perioada și în circumstanțele descrise, Casei Naționale de Asigurări Socială s-a cauzat prejudiciul material în valoare de 367 890 lei.

Astfel, instanța de apel analizând declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate Casapu T., martorilor Bordian Andrei, Romanov E., Crețu O., Martîniuc A., Lazarev N., Constantinoava N., Mocan N., Cebotari V., Pușcă A., Dobînda O., Boligari L., Godiac E., Radulenco L., Gaugaș T., Pîntea M., Guțu G., Vasiliev L., Tabunșic V., Țimbalista T., Roșca M., Șterban O., Gherasimovici N., Denisenco T. și Viziru B., precum și raportul cu privire la rezultatele controlului la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ștefan Vodă, a concluzionat că inculpatele, au săvârșit infracțiunea incriminată.

Instanța de apel a statuat că nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatelor, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate sau după caz verificate în ședința instanței de apel, au dovedit săvârșirea infracțiunii incriminate de către Bernaz Elena și Bulgari Elena, versiunea acestora fiind necorespunzătoare, urmărind scopul de a evita răspunderea penală. Astfel, instanța de apel a considerat că argumentele inculpatelor sânt combătute prin probele prezentate, relevate și analizate.

Urmare a considerentelor expuse, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpatele Bernaz Elena și Bulgari Elena și semnele componentei de infracțiune prevăzute de norma penală, instanța de apel a calificat fapta constatată în baza art.329 alin.(1) Cod penal: neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Instanța de apel, a menționat că, prin prisma Hotărârii Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017, potrivit căreia este declarat neconstituțional textul „*intereselor publice sau*” din art.327 și 361 alin.(2) Cod penal, a considerat necesar de a exclude din învinuirea înaintată

inculpatelor „a cauzat daune în proporții mari intereselor publice”. Semnul calificativ „alte urmări grave”, incriminat în actul de învinuire, nu se confirmă și, respectiv, se exclude, de vreme ce partea acuzării nu a argumentat temeinic și legal, prin ce se exprimă provocarea urmărilor grave, incriminate.

În ipoteza semnului calificativ „alte urmări grave”, consemnată prin ordonanța de punere sub învinuire și prin rechizitoriu, inculpatele sunt lipsite de dreptul de a cunoaște învinuirea, sub acest aspect, și, respectiv, este afectat dreptul lor la apărare, or unul din elementele de bază ale procesului penal echitabil este formularea unei învinuiri precise, clare și previzibile, cu indicarea informației obiective și complete despre fapta incriminată inculpatelor.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că analizând conținutul actelor de învinuire (ordonanțele de punere sub învinuire ale învinuitelor și rechizitoriul), se observă că acțiunile care, în viziunea părții acuzării, ar fi trebuit să stea la baza învinuirii, prin prisma semnului calificativ „alte urmări grave”, nu sunt determinate cu suficientă precizie și previzibilitate, printr-o modalitate clară și concretă de săvârșire a acestor acțiuni infracționale și o fixare riguroasă a coordonatelor spațio – temporale.

În contextul acestor circumstanțe, instanța de apel a reținut că nu au fost întrunite condițiile pentru calificarea infracțiunii în baza art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel, a menționat că soluționând chestiunea cu privire la răspunderea penală a inculpatelor Bernaz Elena și Bulgari Elena, instanța a constatat intervenirea prescripției tragerii la răspunderea penală. Infracțiunea prevăzută de art.329 alin.(1) Cod penal, conform art.16 alin.(2), se clasifică, ca fiind ușoară.

Conform art.53 lit. g) și 60 alin.(1), lit. a) și alin. (2) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare au expirat 2 ani; prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

Din momentul consumării infracțiunii comise de inculpate, prevăzute la art.329 alin.(1) Cod penal, până la ziua judecării cauzei în apel au expirat mai mult de 2 ani, adică a intervenit termenul de prescripție a răspunderii penale, fixat prin lege.

În atare situație, se impune soluția prevăzută la art.391 alin.(1), pct.6) Cod de procedură penală: încetarea procesului penal în privința inculpatelor Bernaz Elena și Bulgari Elena în baza art.29 alin.(1) Cod penal, din motivul că există circumstanța care exclude tragerea la răspundere penală - prescripția tragerii la răspundere penală.

Cu referire la acțiunea civilă intentată de Casa Națională de Asigurări Sociale a conchis că reprezentantului părții vătămate, Bordian A. n-a prezentat o informație clară și precisă cu privire la mărimea pagubei cerute de partea civilă, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, a considerat oportun admiterea, în principiu, a acțiunii civile, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

12. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recurs ordinar inculpatele Bernaz Elena și Bulgari Elena, care au solicitat:

- inculpata Bernaz Elena, care invocând temeii pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului a indicat că decizia instanței de apel o consideră neîntemeiată și pasibilă casării din motiv că nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea

soluției adoptate de către instanța de apel contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar.

Instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei și nu a dat o apreciere corectă probelor, precum și Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plata ajutorului social până la modificările introduse prin Hotărârea Guvernului nr.806 din 31 octombrie 2012 nu reglementa necesitatea prezentării unor acte confirmative a statutului ocupațional;

- inculpata Bulgari Elena, invocând temeii pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței.

În susținerea recursului declarat au fost formulate critici similare celor expuse și în recursul recurenteii Bernaz Elena, pledând nevinovată.

13. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul în referința depusă privind opinia sa asupra recursurilor declarate, menționează că acesta sunt inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

14. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

La caz, sunt declarate două cereri de recurs ordinar depuse de inculpate, invocând temeiiuri similare de casare a deciziei instanței de apel și Colegiul penal se va expune în cumul asupra soluției de inadmisibilitate adoptate în privința acestora.

După cum rezultă din conținutul recursurilor declarate se constată că titularii acestora invocă ca temeii de casare a deciziei recurate art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, pledând pentru casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței, întrucât în opinia acestora instanța de apel eronat a apreciat probele administrate în speța dată.

Verificând argumentele recurențelor, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea deciziei de admitere a apelului declarat de procuror, casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre, prin care procesul penal în privința lui Bernaz Elena și Bulgari Elena în baza art.329 alin.(1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, celor cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, probelor invocate de partea apărării și conform materialelor din dosar, a adoptat o soluție corectă, casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre de încetare a procesului în privința lui Bernaz Elena și Bulgari Elena, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală .

Soluția instanței de apel este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art.100 alin.(4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art.101 Cod de

procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpatele au săvârșit infracțiunea de neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Necâtând la faptul că, inculpatele Bernaz Elena și Bulgari Elena vina nu au recunoscut-o, instanța de apel a constatat că vinovăția acestora a fost dovedită integral prin: declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate Casapu T., martorilor Bordian Andrei, Romanov E., Crețu O., Martîniuc A., Lazarev N., Constantinova N., Mocan N., Cebotari V., Pușcă A., Dobînda O., Boligari L., Godiac E., Radulenco L., Gaugaș T., Pîntea M., Guțu G., Vasiliev L., Tabunșic V., Țimbalista T., Roșca M., Șterban O., Gherasimovici N., Denisenco T., Viziru B., precum și raportul cu privire la rezultatele controlului la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ștefan Vodă.

Probele prezentate în sprijinul învinuirii, care au fost verificate și cercetate în cadrul examinării cauzei de către instanța de apel, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatelor Bernaz Elena și Bulgari Elena în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal.

Totodată, Colegiul reține că recurenții critică aprecierea de către instanța de apel a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit de către instanța de recurs.

Instanța de recurs consideră nefondate alegațiile recurenților referitor la nevinovăția acestora în comiterea infracțiunii imputate, deoarece din materialele cauzei rezultă că instanța de apel analizând conținutul fișelor de post ale inculpatelor, se observă că în atribuțiile de serviciu al specialistului principal pentru administrarea ajutorului intră primirea, verificarea și procesarea cererilor de acordare a ajutorului social, care cuprinde - primirea și verificarea dacă informația indicată de către solicitant în cererea de acordare a ajutorului social este completă, iar în atribuțiile de serviciu ale șefului de direcție intră supravegherea și exercitarea de către funcționarii publicii din cadrul Direcției a atribuțiilor de serviciu.

Din probele examinate, s-a constatat că în virtutea drepturilor și obligațiilor investite de lege și de fișa postului au primit, verificat și procesat cererile de acordare a ajutorului social și ajutor pentru perioada rece a anului.

Prin urmare, Colegiul penal reține că din declarațiile șefului de Direcție din cadrul Inspecției Sociale din subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, precum și raportul cu privire la rezultatele controlului la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a raionului Ștefan Vodă, s-a constatat că inculpatele Bernaz Elena și Bulgari Elena au dat dovadă de imprudență față de atribuțiile de serviciu, au supravegheat și, respectiv,

îndeplinit, în mod necorespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase or, acestea, contrar „Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1167 din 16 octombrie 2008, Bernaz Elena a emis decizii iar Bulgari Elena a procesat, contrar prevederilor legale, 183 de cereri privind acordarea ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului 2012.

Mai mult, potrivit raportului cu privire la rezultatele controlului la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ștefan Vodă, rezultă că de către inculpate au fost procesate ilegal 183 de cereri privind acordarea ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului 2012, dintre care pentru 146 de cereri, fiind alocate ilegal din bugetul de stat suma 367 890 lei pentru locuitorii din mai multe localități ale raionului Ștefan Vodă.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs menționează că instanța de apel a ajuns la concluzia corectă în baza probelor verificate, care, coroborând între ele, formează un ansamblu probatoriu prin care cu certitudine se dovedește vinovăția inculpatelor Bernaz Elena și Bulgari Elena de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal și totalmente se combat argumentele aduse de către recurenți în recursurile ordinare întru susținerea nevinovăției acestora de săvârșirea infracțiunii nominalizate, încadrării greșite a acțiunilor.

Totodată, urmează a fi respins și argumentul recurenților că s-ar fi încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO, în acest sens Colegiul constată, că recurențele invocă motivul dat pur declarativ, examinând materialele acestei cauze penale, nu s-a identificat circumstanțe ce ar putea fi interpretată ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Pe cale de consecință, se reiterează că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală, argumentată și întemeiată.

În temeiul celor expuse, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpatelor, nefiind identificată de instanța de recurs careva erori judiciare, ce ar servi drept temei de casare a deciziei recurate, Colegiul penal apreciază ca fiind vădit neîntemeiate cererile de recurs declarate de inculpatele Bernaz Elena și Bulgari Elena.

15. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpatele Bernaz Elena și Bulgari Elena, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2018, în cauza penală în privința lui **Bernaz Elena xxxx și Bulgari Elena xxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 20 decembrie 2018.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Elena Cobzac

Victor Boico